

LOIMAAN KAUPUNKI
LAUSUNTO

Asia: Suomen kansallinen vedyn siirtoverkko – Etelä-Suomi, ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Diaarinumero: LVV-U/32454/2026

Antopäivä: 30.3.2026

1. Hankkeen vaikutukset maankäyttöön

Loimaan kaupunki korostaa, että maanomistajien antama palaute vetyverkon linjasta tulee käsitellä tarkasti. Maanomistajille tulevat haitat täytyy minimoida linjauksessa maksimaalisesti ja varmistaa turvallisuus kaikissa tilanteissa. Linjauksessa tulee huomioida myös vetyyn liittyvät turvallisuushuolet, jotka heijastuvat maankäyttöön.

Kaavoituksen osalta tässä lausunnossa on mm. alla esitetyn mukaisesti tarkasteltu YVA-ohjelmassa esitettyjä lähtötietoja kuntakaavoituksen osalta, jolla varmistetaan arviointien kohteiden oikeellisuutta sekä on korostettu vaikutustenarvioinnin kohdentumistarpeita eri kaavatasoilla.

Maakuntakaavat

Arviointiohjelman kohdassa 7.1.4 on lueteltu Varsinais-Suomen liiton laatimat maakuntakaavat, joiden alueelle vetyverkon reitti on osoitettu. Se sijoittuu *liitteen 2 Karttalehti B* mukaan suurelta osin *maa- ja metsätalousvaltaisille alueille*, joista iso osa on myös *kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeää aluetta*. Isoperän kylän kohdalla reitti kulkee kylämerkinnän (at, 204) alueelta. Mellilän kohdalla reitti sivuaa *Taajamatoimintojen aluetta (A)* ja reitti kulkee yleispiirteisen *taajamatoimintojen kehittämialueen* merkinnän läpi. Alpo Jaakolan puiston kohdalla reitti sivuaa suojelualuetta (S). Loimaan keskustan eteläpuolella reitti sivuaa yhdyskuntarakenteen laajentumisen selvitysalueita ja sijaitsee noin 0,8 km etäisyydellä *taajamatoimintojen alueesta (A)* ja noin 0,5 km *työpaikka-alueesta (TP)*. Reitti leikkaa myös mm. Rautatien, vesijohdon sekä tie- ja virkistyskulkureittien merkintöjä.

Nostona maakuntakaavojen osalta:

Loimaan kaupunki korostaa näille maakuntakaavaan merkittyjen asuinalueille ja suojelualueelle tehtävien vaikutusarviointien tärkeyttä.

Yleiskaavat

Arviointiohjelmassa on lueteltu kohdassa 7.1.5 Loimaan alueella oleva oikeusvaikutteinen osayleiskaava, johon vedyn siirtoputken Etelä-Suomen reitti osuu. Tämä on *Loimaan keskeisten alueiden osayleiskaava* (hyväksytty 2015). Yleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä tullaan ohjelman mukaan käsittelemään tarkemmin YVA-selostuksessa. Myös vireillä olevat

yleiskaavat tullaan käsittelemään YVA-selostuksessa. Materiaaleissa ei siis ole tässä vaiheessa kuvattu reitin sijaintia kartalla yleiskaavojen alueella tai mihin merkintöihin vaikutusten arviointi tullaan kohdentamaan.

Tehdyn karttavertailun perusteella siirtoputken reitti sijoittuu suurelta osin *Keskeisten alueiden osayleiskaavan* alueella *maatalousalueille (MT) tai maa- ja metsätalousvaltaisille alueille (M, M-1, M-2)*. Kyseisen osayleiskaavan osalta kartassa on siirtoputken reitin kohdalla piirtotekninen virhe Alpo Jaakolan patsaspuiston länsipuolella, koska kartalla olevaa M-määräystä ei ole määräysten selitelmässä, eikä kaavan selostuksessa mainittuna. Tämän M-merkinnän osalta tulkitaan, että se on tarkoitettu M-1-merkinnäksi, jolla muut viereiset maa- ja metsätalousvaltaiset alueet on osoitettu sekä M-2-merkintää on kaavaselostuksen mukaan käytetty asemakaava-alueen lievealueilla, jota tämä kyseinen M-alue ei ole.

Reitti on piirretty Alpo Jaakolan patsaspuiston kohdalta, jossa aluetta on osoitettu merkinnällä *Matkailupalveluiden alue, jolla ympäristö säilytetään (RM/s)*. Kyseinen ympäristön säilyttäminen tulee huomioida reitin suunnittelussa sekä myös se, että reitti ei pirsto/halkaise kyseisen melko pienen RM/s- alueen käyttöä ja kehittämistä. Puisto ja sen herkät toiminnot tulisi kiertää.

Ohjelmassa esitetty reitti leikkaa Karhulankyläntien varren merkintää *kyläalue, jolla ympäristö säilytetään (AT/s)* rakennusryhmien välisten peltojen kohdalla.

Vedyn runkoverkon reitti risteää yleiskaavassa osoitetun *tieliikenteen yhteystarpeen* (kk) merkinnän kanssa. Merkinnällä on osoitettu mahdollinen tuleva kokoojakadun (kk) yhteystarve. Kyseisestä yhteydestä ei ole olemassa tarkempia suunnitelmia, eikä siten tarkempaa sijaintiakaan. Jos kokoojakatu joskus rakennetaan, eikä se kierrä vedyn runkoverkkoa, voi tulla tarpeen tehdä vedyn runkoverkon ylityspaikka, joka huomioidaan katurakenteissa.

Kauhanojan kohdalla Hämeentien pohjoispuolella reitti leikkaa *kyläalueen* (AT) merkintää.

Vedyn runkoverkko leikkaa tai koskee myös mm. Seudullisesti merkittävän maisema-alueen, *rautatien osuuden (parannettava osuus), kevyen liikenteen yhteystarpeen, valtatie (vt, parannettava tieosuus), yhdystien (yt), seututie (st) ja ranta-alueen (ra)* sekä *maa- ja metsätalousvaltaisen alueen, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY)* merkintöjä.

Kartta-arvioinnin perusteella vedyn runkoreitin vaikutusalueella on myös mm.:

- *Luonnonsuojelualue (SL/5)*. Numero 5 viittaa Karhulan luonnonsuojelualueeseen, jonka kuvaus on seuraava:

“Rauhoitettu luonnonsuojelualueena 11.8.78 nro 1899. Alpo Jaakolan patsas-puiston pohjoispuolella sijaitsee luonnonsuojelualue, jonka keskivaiheilla on patsaspuiston rakennuksia. Alueen eteläosassa tiheää varttunutta kuusikosta, jossa ei juuri ole lahopuuta. Pohjoispuolisko on harvempaa ja mäntyvaltaisempaa, melko kivikkoista metsää. Kohteen luontoarvot ja lajiston ovat varsin tavanomaiset. (Suomen luontotieto Oy, 2004.)”
- *Paikallisesti merkittäviä suojeltavia rakennuksia.*
- *Maatilan ja maatilojen talouskeskusten alueita (AM, AM/s, am)*
- *Paikallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuus* Vanhan Hämeentien ja Hämeentien välissä (AT/s, kh-3)
- *Pientalovaltainen asuinalue (AP)*

- *Erillispientalojen alueita (AO)*
- *Loma-asuntoalue (RA)*
- *Asemakaavoitettavaksi tarkoitettuja alueita (ak)*

Yleiskaavojen merkintöjen osalta vaikutusarviointi tulee tarvittaessa myös kohdentaa yleismääräyksiin sekä muihin merkintöihin. Reitin mahdollinen tarkentuminen voi myös vaikuttaa vaikutusten arvioinnin kohdentumiseen.

Nostona yleiskaavan osalta:

Arvioinnin edistämiseksi Loimaan kaupunki toimittaa pyydettäessä yleiskaavan selostuksen ja sen selvityksiä pdf-muodossa sekä kartta-aineiston myös paikkatietomuodossa. Loimaan karttapalvelussa on nähtävillä osayleiskaavakartta ja sen määräykset osoitteessa: <https://kartat.sweco.fi/loimaa/>.

Loimaan kaupunki korostaa, että YVA-selostukseen tehtävässä arvioinnissa tulee ottaa huomioon kaikki tarpeelliset vaikutusalueen yleiskaavamerkinnot ja -määräykset, joissa korostuu etenkin asuminen ja matkailupalvelut.

Asemakaavat

Arviointiohjelmassa on lueteltu kohdassa 7.1.6 Loimaan alueella voimassa olevia asemakaavoja, jotka ovat vaikutusalueella (noin 180 metriä). Asemakaavamerkintöjä ja -määräyksiä tullaan käsittelemään YVA-selostuksessa. Loimaan osalta ohjelmassa on lueteltu 20.11.1948 vahvistettu asemakaava 5. kaupunginosassa, joka sijaitsee noin 230 m etäisyydellä vetyverkon reitistä ja se on osoitettu asumisen ja virkistykseen tarpeisiin.

Nostona asemakaavojen osalta:

Mellilän alueella on myös asemakaava (Paloalueen rakennuskaava ja Asemanseudun rakennuskaavan muutos, vahvistettu 15.7.1988), joka sijaitsee lähes samalla etäisyydellä ohjelman mukaisesta reitistä, noin 240-250 m, mutta sitä ei ole lueteltu YVA-ohjelmassa. Tämä asuinaluetta koskeva asemakaava pyydetään lisäämään arviointiin, koska YVA-ohjelmassa on kirjattu muidenkin kuntien asemakaava-alueita, jotka ovat jopa 350 metrin etäisyydellä reitistä (taulukko 7-4).

Asemakaavat ja niiden määräykset ovat saatavilla Loimaan kaupungin kartta- ja paikkatietopalvelussa: <https://kartat.sweco.fi/loimaa/>. Pyydetessä kartta-aineisto voidaan toimittaa paikkatietomuodossa sekä muita kaavamateriaaleja PDF-muodossa.

Loimaan kaupunki korostaa, että YVA-selostukseen tehtävässä arvioinnissa tulee ottaa huomioon kaikki tarpeelliset vaikutusalueen asemakaavamerkinnot ja -määräykset, joissa korostuu etenkin asuminen ja virkistyskäyttö.

Tulevat kaavoitushankkeet

Reitin välittömään läheisyyteen tai siihen rajoittuen on vuoden 2025 kaavoituskatsaukseen kirjattu lähivuosille *Mellilän osayleiskaavan* laatiminen, jonka aluerajaus tarkentuu myöhemmin. Sen tavoitteena on mm. yritysalueiden osoittaminen ja taajaman lähijunaliikenteen käynnistämisen edellytysten edistäminen. Kaavoituskatsauksen päivittäminen on valmistelussa kevään 2026 aikana ja uusimman version voi tarkistaa

osoitteesta: <https://www.loimaa.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto/kaavoitus/> --> Kaavoituskatsaus.

Yleisiä nostoja YVA-ohjelmasta kaavoituksen näkökulmasta

Maankäyttöön ja kaavoitukseen kohdistuvien vaikutusten lähtötietoja ja arviointimenetelmiä on kuvattu Ympäristövaikutusten arviointiohjelman osiossa 7.2 ”Kaavoituksen osalta arvioidaan voimassa olevien kaavojen merkinnät vaikutusalueelta, sekä siirtoputken vaikutus ja suhde kyseisten kaavojen merkintöihin ja määräyksiin. Arvioinnissa keskeisiä merkintöjä ovat muun muassa asumisen, teollisuuden ja työpaikkojen sekä virkistykseen kaavamerkinnät. Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan myös vaikutus vireillä olevaan kaavoitukseen.” Kohdan 6.2 mukaan kaavoituksessa vaikutusalueen laajuus on putken keskilinjasta 180 metriä kumpaankin suuntaan.

Korostuksena kaavoituksen yleisten asioiden osalta:

Ohjelmassa todetaan mitä lähtötietoja käytetään ja mihin arvioinnit kohdennetaan, mutta arvioinnin tekemistapaa ei ole kovin selkeästi tuotu esiin. Loimaan kaupunki korostaa, että arvioinnissa tulee varmistua siitä, että jokaiseen tarpeelliseen kaavakohdealueeseen tehdään oma arviointi, eikä arviointi saa jäädä yleiselle tasolle.

Kaupungin maaomaisuus reitillä maankäytön näkökulmasta

Kaupunki omistaa suunnitteilla olevan runkoverkon reitin alueella maata Alpo Jaakolan patsaspuiston kohdalla, joka on yleiskaavoitettu pääosin *Matkailupalveluiden alueeksi, jolla ympäristö säilytetään (RM/s)*. Kaupungilla ei ole vireillä kaavan muutosta kyseisessä kohdassa, mutta alueen herkäät toiminnot tulee kiertää. Myös puiston ja valtatie 9 välistä aluetta tulee jättää maankäytön kehittämistarpeita varten, jossa huomioidaan nykyinen kaava.

2. YVA-ohjelma lupa- ja valvontaviranomaisen näkökulmasta Vaikutukset vesitalouteen ja maaperään

Loimaan kaupungin lupajaosto lausuu YVA-ohjelmasta 24.3.2026 kokouksen mukaisesti. Jaosto keskittyy arvioinnissaan ja lausunnoissaan tarkastelemaan YVA-ohjelmaa seuraavista näkökulmista:

- Vaikutukset vesitalouteen ja maaperään
- Rakentamisen aikaiset vaikutukset
- Ympäristön nykytilan kuvauksen riittävyys
- Selvitysten yhteensovittaminen ja lupatarpeet
- Hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja niihin rinnastettavat päätökset

”Lupajaosto toteaa lausuntonaan Gasgrid Oy:n kansallisen vedyn siirtoverkon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (Etelä-Suomi) seuraavaa:

Arviointiohjelmassa on Loimaan ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan arvioitu hankkeen todennäköiset luonnonympäristöön kohdistuvat ympäristövaikutukset kattavasti. Hankkeen lähtötietoina käytetyt selvitykset ja kartoitukset sekä muut tiedot on kuvattu selkeästi ja esitetyt

täydentävät selvitykset tukevat ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan arviointia hyvin.

Ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että vesistöjen ja muiden, pienempien pintavesikohteiden alituksissa tulee kiinnittää huomiota rakentamisen aikaiseen kiintoaineksen ja mahdollisten sedimentissä olevien haitta-aineiden kulkeutumiseen alavirtaan ja näiden aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin.

Ympäristönsuojeluviranomainen pitää tärkeänä sitä, että vesistö- ja pienvesikohteet ja niihin kytkeytyvät elinympäristöt kartoitetaan maastossa.

Ympäristönsuojeluviranomainen pitää lisäksi tärkeänä sitä, että ihmisiin ja elinoloihin kohdistuvat vaikutukset arvioidaan huolellisesti eikä reittiputkea sijoiteta asutuksen välittömään läheisyyteen. Arvioinnissa olisi hyvä myös huomioida rakentamisen jälkeiset ennallistamistoimet.”

Kaupungin hallitus yhtyy lausunnossaan lupajaoston lausunnon huomioidiin.

3. Asukkaiden huomioiminen

Loimaa kaupunki edellyttää, että vetyverkon linjauksissa huomioidaan erityisesti etäisyydet asuinrakennuksiin. Linja tulisi kulkea selvästi minimietäisyyttä kauempana asuinrakennuksista Loimaan kaupungin alueella, missä asutus on harvaa ja linjalle tavallisesti useita vaihtoehtoja. Erityisesti asutuksen pihapiirit tulee kiertää.

Loimaan kaupunki painottaa avointa, läpinäkyvää ja vuorovaikutteista suunnitteluprosessia ja mahdollisessa rakentamisessa. Asukkaiden ja maanomistajien osallistaminen tulee toteuttaa kaikissa vaiheissa ja riittävän kattavasti.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää:

- selkeään turvallisuusviestintään
- maanomistajien henkilökohtaiseen neuvontaan
- vaikutusten ymmärrettävään esittämiseen
- koettujen vaikutusten huomioimiseen arvioinnissa

Luottamuksen rakentaminen paikallisyhteisöön on hankkeen hyväksyttävyyden kannalta keskeistä.

4. Maa- ja metsätalouden huomioiminen

Loimaalla maa- ja metsätalous ovat merkittäviä elinkeinoja. Hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee varmistaa, että:

- peltolohkojen toiminnallinen kokonaisuus säilyy mahdollisimman ehjänä
- Salaojitukset ja kuivatusjärjestelmät palautetaan vähintään entiselle tasolle. Salaojituksen korjauksen suunnittelee ja toteuttaa siihen erikoistuneet toimijat. Toteutusta valvotaan aktiivisesti. Muutetun salaojituksen toimivuus tulee varmistaa vähintään 5 vuoden seurannalla.
- metsätalouden hakkuumahdollisuuksia koskevat rajoitukset minimoidaan
- rakentamisen ajoitus sovitetaan viljely- ja hakkuukiertoon
- rakentamisen aikaiset vaikutukset

- rakentamista edeltäviin tutkimuksiin tulee hakea asianmukaiset luvat ja tutkimuksista tulee tiedottaa maanomistajia hyvissä ajoin ennakkoon. Tutkimuksen ajoituksessa tulee huomioida haittojen minimointi ja mahdollisista haitoista tulee maksaa täysmääräiset korvaukset

5. Haittojen minimointi ja oikeudenmukaiset korvaukset

Loimaan kaupunki korostaa, että hankkeen toteuttamisen tulee perustua haittojen minimointiin sekä oikeudenmukaiseen ja täysimääräiseen korvausjärjestelmään.

Korvauksissa tulee kiinnittää erityistä huomiota:

- pysyvät käyttörajoitukset
- tilapäiset rakentamisaikaiset haitat
- satotappiot koko vaikutusajalta, jonka kesto voi olla useita vuosia
- metsätaloudelliset menetykset
- mahdolliset arvonalentumiset
- rakentamisvaihetta edeltävät haitat (esim. maastotutkimukset)

Korvausperiaatteiden tulee olla läpinäkyviä, yhdenmukaisia ja maanomistajien kannalta kohtuullisia. Neuvotteluprosessien tulee olla selkeitä ja riittävän yksilöllisiä tilakohtaisten vaikutusten huomioimiseksi.

6. Yhteenveto

Loimaan kaupunki toteaa, että toteutuessaan kansallinen vetyverkko olisi valtakunnallisesti erittäin merkittävä energia- ja vihreän siirtymän hanke. Hanke voi parhaimmillaan vahvistaa koko Lounais-Suomen kilpailukykyä ja parantaa alueen saavutettavuutta energiaintensiiviselle ja uutta teknologiaa hyödyntävälle teollisuudelle. Loimaan kaupungilla ei kuitenkaan ole riittävän syvällistä tietoa arvioida vetytalouden Euroopan laajuisen ja kansallisen kehittämisen kustannustehokkuutta tai yksityiskohtia.

Mikäli vedyn siirtoverkko päätetään kansallisesti toteuttaa ja linja kulkee Loimaan alueen kautta, verkko luo potentiaalisia mahdollisuuksia elinkeinoelämän kehittymiselle, uusien investointien sijoittumiselle sekä olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten vahvistamiselle Loimaalla. Erityisesti vihreän siirtymän ratkaisut, energiaintensiivinen tuotanto sekä mahdolliset jatkojalostukseen liittyvät investoinnit voivat tulevaisuudessa hyötyä alueellisesta vetytalouden infrastruktuurista.

Samanaikaisesti Loimaan kaupunki korostaa, että hankkeen toteutuksessa on välttämätöntä minimoida rakentamisesta ja pysyvistä käyttörajoituksista aiheutuvat haitat, välttää vetyputken sijoittamista omakotitonteille tai niiden läpi, sekä varmistaa maanomistajien, asukkaiden ja elinkeinoharjoittajien oikeudenmukainen kohtelu ja korvaukset haitoista.

Loimaan kaupunki
30.3.2026